

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO W OPARCIU O PROGRAM *NOWE Słowa na start* M. Derlukiewicz

KLASA IV

Ze względu na to, iż program zezwala nauczycielowi na wielowariantowość doboru treści programowych zawartych w wymaganiach dla poszczególnych klas, termin ich realizacji wybiera nauczyciel uczący w danej klasie.

Dział nauczania		POZIOM PODSTAWOWY		POZIOM PONADPODSTAWOWY	
		dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry
Kształcenie kulturowo - literackie	czytanie	Ma opanowaną technikę czytania	Umie czytać płynnie z przygotowaniem	Potrafi czytać z uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych	Umie modulować głos w zależności od treści
	czytanie ze zrozumieniem	Odpowiada na pytania na podstawie krótkiego tekstu: wymienia, wylicza, nazywa, identyfikuje	Wyszukuje potrzebne informacje o świecie przedstawionym, wyjaśnia.	Podejmuje próby analizy tekstu: porównuje, klasyfikuje, charakteryzuje, określa	Analizuje przeczytany tekst: wnioskuje, ocenia, uzasadnia, przewiduje
		Odróżnia przekaz werbalny od niewerbalnego (tekst, obraz, rysunek, afisz)	Rozumie znaczenie podstawowych symboli występujących w instrukcjach i diagramach, tworzy oś czasu, odczytuje	Odczytuje instrukcje rysunkowe, odróżnia diagramy, układa pytania do wykresów.	Odczytuje instrukcje rysunkowe we wskazanej formie, sporządza diagramy.
	lektura	Zna fragmenty dłuższych tekstów literackich omawianych na lekcjach	Wypowiada się krótko na tematy związane z przeczytaną lekturą, próbuje ocenić postępowanie bohaterów, podaje motywy postępowania	Zna omawiane teksty w całości, potrafi sformułować opinię dotyczącą lektury, bohaterów, przebiegu zdarzeń	Ocenia postępowanie bohaterów, zna przebieg zdarzeń, charakteryzuje, uzasadnia, cytuje
		Umie wskazać bohaterów	Dokonuje podziału bohaterów na głównych i pobocznych, zna pojęcie „narrator”	Potrafi wyodrębnić wszystkie elementy świata przedstawionego.	Zna elementy świata przedstawionego, nazywa je i samodzielnie wskazuje
		Dostrzega różnicę między światem przedstawionym w utworze a rzeczywistością	Zna pojęcia: fantastyczny- nieprawdopodobny, realny	Potrafi wskazać w utworze elementy prawdopodobne, fantastyczne	Samodzielnie dokonuje podziału elementów na prawdopodobne i fantastyczne
		Dostrzega podobieństwa, różnice między dwoma tekstami literackimi	Z pomocą nauczyciela potrafi porównać teksty literackie- odróżnia tekst prasowy od lit.	Samodzielnie porównuje teksty literackie	Z pomocą nauczyciela porównuje lekturę z adaptacją filmową

	poetyka	Odróżnia prozę od wiersza,	Zna podstawowe wyznaczniki wiersza (wers, strofa, rym)	Potrafi odróżnić ujęcia metaforyczne od dosłownych	Odróżnia pojęcia: narrator, podmiot mówiący, autor
		Z pomocą nauczyciela wskazuje epitet, porównanie, zdrobnienie, zgrubienie, wyraz neutralny	Przy pomocy nauczyciela wskazuje uosobienie, kontrast, wie, co to jest nastrój wiersza, wie, kim jest podmiot liryczny	Umie wyszukać w tekście epitet, przenośnię, uosobienie, porównanie, odszukuje w tekście informacje na temat podmiotu lirycznego, wyjaśnia sens fragmentu utworu	Rozpoznaje i nazywa poznane środki językowe, podejmuje próby interpretacji metafory, wyjaśnia sens wiersza, określa nastrój
	gatunki literackie	Z pomocą nauczyciela odróżnia baśń od innych utworów	Zna cechy baśni (nieokreślony czas, miejsce, fantastyczna treść, kontrast, szczęśliwe zakończenie)	Nazywa cechy baśni, podaje przykłady z tekstu	Znając cechy baśni, potrafi ułożyć własną baśń
		Z pomocą nauczyciela odróżnia legendę od innych utworów	Zna cechy legendy	Wskazuje w tekście cechy charakterystyczne dla legendy	Samodzielnie odróżnia baśń od legendy i opowiadania, podając przykłady
wiedza o kulturze	Rozróżnia różne przekazy-w tym artystyczne (dzieło plastyczne, film, teatr, telewizja, internet)	Odróżnia specyfikę tekstów kultury, zna charakterystyczne cechy danego przekazu	Zna podstawowe pojęcia związane z danym przekazem artystycznym	Świadomie posługuje się podstawowymi pojęciami poznanymi na lekcjach związanych z różnymi przekazami artystycznymi	
korzystanie ze źródeł informacji	Zna alfabet Z pomocą nauczyciela korzysta ze słownika ortograficznego	Potrafi korzystać ze słownika ortograficznego i języka polskiego Przy pomocy nauczyciela korzysta z encyklopedii	Zna słowniki: ortograficzny, języka polskiego, wyrazów obcych i bliskoznacznych, encyklopedię PWN i wie, do czego służą	Samodzielnie korzysta z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela	
Kształcenie językowe	formy wypowiedzi	Wie, co to jest notka biograficzna	Podejmuje próbę ułożenia notki biograficznej na temat postaci	Z dłuższego tekstu wybiera informacje potrzebne do zredagowania notki biogr.	Samodzielnie redaguje notkę biograficzną
		Wie, co to jest komiks, potrafi odróżnić go od tekstu literackiego	Wymienia co najmniej dwa elementy charakterystyczne dla komiksu	Wymienia co najmniej cztery elementy charakterystyczne dla komiksu	Podejmuje próby wykonania własnego komiksu
		Potrafi krótko opisać przedmiot, osobę, miejsce, zwierzę	Zna elementy opisu i podejmuje próbę redagowania tej formy	Potrafi samodzielnie opisywać	Szczegółowo opisuje, potrafi nadać pracy odpowiednią kompozycję i tytuł,
		Zna elementy adresu	Potrafi adresować Zna zasady pisania pocztówki, listu	Umie redagować kartkę pocztową (pозdrowienia, życzenia), list	Dbą o układ graficzny pocztówki, listu
		Potrafi uzupełnić tekst Ogłoszenia, zawiadomienia	Zna formy użytkowe: Ogłoszenie, zawiadomienie	Potrafi zredagować ogłoszenie, zawiadomienie	Dbą o układ graficzny ogłoszenia
		Zna pojęcie „dialog” i umie wskazać dialog w tekście	Zna jeden ze sposobów zapisu dialogu	Zna wszystkie sposoby zapisu dialogu	Potrafi zapisać dialog stosując odpowiednią interpunkcję
		Umie opowiadać kilkoma zdaniami na podstawie własnego doświadczenia	Umie zredagować opowiadanie odtwórcze	Podejmuje próby redagowania opowiadania twórczego	Potrafi nadać pracy odpowiednią kompozycję, nadaje tytuł,

	Potrafi uporządkować dane wydarzenia	Próbuje ułożyć plan ramowy wydarzeń	Samodzielnie układa plan ramowy	Samodzielnie układa plan szczegółowy wydarzeń
	Pisze czytelnie	Pisze starannie i czytelnie	Dbą o estetykę całej pracy	Zaznacza akapity
komunikacja	Posługuje się językiem czynnym w zależności od sytuacji, zadaje proste pytania i udziela odpowiedzi, rozumie intencje wypowiedzi	Formuluje wypowiedź ze świadomością celu: pyta, odpowiada, poleca, prosi, zaprasza, odmawia, żegna, wita, dziękuje, przedstawia	Różnicuje formę wypowiedzi w zależności od adresata, wymienia najważniejsze zasady formuł powitania, przedstawiania	Zna pojęcia: nadawca, adresat, komunikat, układa dialogi sytuacyjne
	Rozumie znaczenie wyrazów wieloznacznych w kontekście, podaje przykłady użycia w wypowiedzi	Przy pomocy nauczyciela dobiera wyrazy bliskoznaczne, przeciwstawne, pokrewne, podejmuje próby wyrażania własnego zdania, wskazuje w tekście wyrazy potoczne	Tłumaczy znaczenie prostych związków frazeologicznych, zastępuje wyrazy potoczne słownictwem literackim, tworzy wyrazy na podstawie prostych definicji, wyraża własne zdanie stosując odpowiednie zwroty i wyrażenia	Dbą o bogactwo języka: unika powtórzeń, wprowadza porównania, proste związki frazeologiczne, zna pojęcia: synonim, antonim
wypowiedzenie	Rozumie pojęcie <i>zdanie</i> , stosuje je w mowie i piśmie	Rozróżnia zdania ze względu na cel wypowiedzi Wskazuje orzeczenie Na podstawie liczby orzeczeń odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego, wskazuje podmiot	Tworzy zdania: oznajmujące, pytające, rozkazujące, wskazuje orzeczenie i podmiot oraz wypisuje związki wyrazowe	Stosuje właściwą interpunkcję w zdaniu, odróżnia wyraz nadrzędny od podrzędnego, rysuje wykres zdania pojedynczego rozwiniętego
części mowy	Zna czasownik i z pomocą nauczyciela rozpoznaje go w tekście, poprawnie stosuje proste formy czasownika	Odróżnia formę osobową od bezokolicznika, liczbę pojedynczą od mnogiej, tworzy właściwe formy osobowe od podanego bezokolicznika, podejmuje próby określania formy	Odmienia czasownik przez osoby, liczby, czasy, określa formę, tworzy formy osobowe od nieosobowych i na odwrót, wskazuje aspekt(postać)	Nazywa rodzaje czasu przyszłego, tworzy poprawnie czas przyszły zależnie od aspektu czasownika
	Zna rzeczownik i z pomocą nauczyciela rozpoznaje go w tekście	Nazywa rodzaj, liczbę rzeczownika, poprawnie stosuje formy rzeczownika	Odmienia rzeczownik przez przypadki tworzy rzeczowniki odczasownikowe	Określa przypadek rzeczownika w zdaniu stosując pytanie
	Zna przymiotnik i z pomocą nauczyciela rozpoznaje go w tekście	Nazywa rodzaj, liczbę przymiotnika, poprawnie stosuje formy rzeczownika	Bez błędnie tworzy związki przymiotnika z rzeczownikiem	Poprawnie odmienia związek rzeczownika z przymiotnikiem
	Zna przyimek i z pomocą nauczyciela rozpoznaje go w tekście	Uzupełnia zdania podanymi przyimkami	Poprawnie dobiera przyimki określające położenie, wskazuje wyrażenia przyimkowe	Zna pojęcie wyrażenie przyimkowe, wie, o czym ono informuje, poprawnie stosuje wyrażenia przyimkowe, np. w opisie

	Zna przysłówki i z pomocą nauczyciela rozpoznaje go w tekście	Podkreśla związek czasownika z przysłówkiem, dobiera przysłówki jako określenie czasownika, przymiotnika i przysłówka	Tworzy przysłówki od podanych przymiotników, tworzy przysłówki o znaczeniu przeciwstawnym	Układa zdania z wybranymi przysłówkami, przekształca zdania zastępując związki rzeczownika z przymiotnikiem związkami czasownika z przysłówkiem
	Zna spójnik i z pomocą nauczyciela rozpoznaje go w tekście	Uzupełnia tekst odpowiednimi spójnikami, wie, przed którymi spójnikami stawiamy przecinek, a przed jakimi nie	Zastępuje podane spójniki innymi, o podobnym znaczeniu, odróżnia spójnik od przyimka	Dobiera odpowiedni spójnik w zdaniach, poprawnie stosuje zasady interpunkcyjne
fonetyka	Potrafi głoskować, literować, sylabizować	Odróżnia głoskę od litery, samogłoskę od spółgłoski, dzieli wyrazy na sylaby, wie, na która sylabę pada najczęściej akcent w języku polskim	Rozpoznaje „i” zgłoskotwórcze, zmiękczejące, poprawnie akcentuje wyrazy	Potrafi wykorzystać wiedzę z zakresu fonetyki
ortografia i interpunkcja	Odwzorowuje poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym fragment tekstu	Pisze ze słuchu, stara się stosować poznane zasady ortograficzne (ó, rz wymienne, rz po spółgłoskach, ch i h, rz i ż, u , wielka litera) i interpunkcyjne (wyliczenia, spójniki, wyznaczanie granicy zdania)	Zna zasady poznane na lekcjach, popełnia nieliczne błędy	Zna i poprawnie stosuje zasady poznane na lekcjach

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wiadomości i umiejętności określonych na ocenę dopuszczającą w wymaganiach edukacyjnych.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który **spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz** co najmniej **dwa spośród poniższych warunków:**

- Posiada rozszerzoną wiedzę i umiejętności przewidziane programem nauczania w danej klasie.
- Wypowiedzi ustne oraz pisemne są bezbłędne i cechują się dojrzałością myślenia.
- Bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i międzyszkolnych
lub otrzymał zaświadczenie z tytułem laureata Małopolskiego Konkursu Języka Polskiego

Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności ucznia:

Podstawa oceny	Waga oceny
Sprawdziany - prace pisemne, testy; Zadania klasowe - wypracowania	4 - 5 w zależności od zakresu materiału i trudności zadań
Konkursy przedmiotowe (tematyczne, wiedzowe oraz organizowane przez MKO)	3
Dyktanda, pisanie z pamięci Kartkówki Zadania domowe (dłuższe wypowiedzi pisemne - wypracowania)	2 - 3 w zależności od zakresu materiału i trudności zadań
Zadania praktyczne (inscenizacja, recytacja, prezentacja, realizacja projektu, praca w grupach, prace plastyczne - literackie) Notatki w zeszycie, prowadzenie zeszytu, zadania wykonywane w zeszycie ćwiczeń Odpowiedzi ustne, aktywność ucznia (przygotowanie do lekcji, zainteresowanie tematem, udział w dyskusji, kreatywność na lekcji, udział w konkursach literackich, recytatorskich)	1

Uwagi:

Sprawdziany, prace pisemne oceniane w skali punktowej przeliczane są na ocenę według zasad:

do 29% punktów - niedostateczny

30% - 50% punktów – dopuszczający

51% - 70% punktów – dostateczny

71% - 90% punktów – dobry

91% - 99% punktów – bardzo dobry

100% punktów i więcej – celujący

W dokumentowaniu oceniania bieżącego dopuszcza się stawianie znaków „+” i „-”:

1) znak „+” przy ocenie bieżącej może postawić nauczyciel, jeżeli uczeń opanował w pełni wiadomości, umiejętności opisane w wymaganiach edukacyjnych na daną ocenę, nie osiągając jednocześnie wymagań do oceny o jeden stopień wyższej.

2) znak „-”, jeżeli uczeń posiada niewielkie braki w wiadomościach, umiejętnościach opisanych w wymaganiach edukacyjnych na daną ocenę.

Aktywność oceniana jest przy pomocy „+ i -”, które są przeliczane na oceny lub bezpośrednio stopniem